



# Uppföljning av Hållbarhetsprogram för Flemingsbergsdalen 2025

*Sammanfattning av resultat och måluppfyllelse*

## Sammanfattning

I plan- och exploateringsarbetet i Flemingsbergsdalen arbetas systematiskt med hållbarhet utifrån framtaget hållbarhetsprogram med följande fem mål:

1. *En inbjudande och lockande stadsmiljö som knyter samman och skapar gemenskap*
2. *Här skapas grönskande rum med plats för spontanitet och lugn, samt nytta för naturen*
3. *Flemingsbergsdalen är en modig stadsdel där vi vågar gå före för klimatets skull*
4. *Här rör du dig enkelt, fritt och prioriterat när du går, cyklar eller åker kollektivt*
5. *En självklar etableringsort för ett internationellt hållbart näringsliv som lyfter det lokala*

Hållbarhetsarbetet i Flemingsbergsdalen följs upp både på delprojektnivå och samlat på övergripande nivå. Den samlande, årliga uppföljningen görs genom enkäter till nyckelpersoner och analys av årets arbete utifrån hållbarhetsprogrammets mål, aktiviteter och uppföljningsmål.

Denna rapport sammanfattar 2025 års hållbarhetsarbete med höjdpunkter och utmaningar samt identifierar fokusområden för 2026. Uppföljningen rapporteras som en informationspunkt till politiker och gemensam styrgrupp.

### Höjdpunkter

- ✓ Inflytt Alfa Laval och K-märkt
- ✓ Platsutveckling: Nytt torg och park, prioriterade stråk och platser, trappkoppling till Visättra, Regulatorfabriken, Kultopia
- ✓ Stora steg mot ny infrastruktur: finansiering klar för Spårväg syd, nedsänkning av väg 226 och bytespunkt med i förslag till länsplan.
- ✓ Färdig övergripande systemhandling

Det var ett år där mycket kommit på plats och där man kan se resultat av investeringar i området, särskilt för allmän plats och delar för att få till ett attraktivt Flemingsbergsdalen redan idag. Alfa Laval och K-märkt flyttade in under året och torget och parken i Centralmarken färdigställdes. Det gjordes investeringar i förbättringar av prioriterade stråk och platser, och en ny konstsatsning var en del i att göra stråket mellan stationen och Centralmarken mer attraktivt och tryggt. Blockparty och Fabeges vidareutvecklingen av Regulatorfabriken till ett kulturnav gav mycket till att etablera dalen som plats och destination, vilket inflytt av Kultopia under 2026 kan fördjupa. Framtida investeringar som landades under året kommer att skapa stora effekter framöver, exempelvis finansieringen för Spårväg syd och att nedsänkning av väg 226 vid bytespunkten kom med i förslag till ny länsplan. Ett stort steg i förverkligandet av såväl projektet som hållbarhetsmålen var att den övergripande systemhandlingen blev klar under året och konkretiserar hur hållbarhetsmålen kan bli verklighet i tydliga mått och funktioner.

### Utmaningar

- ! Svag och osäker marknad och omvärld innebar svårigheter att prioritera hållbarhet
- ! Otydlig styrning mot den viktiga klimatfrågan

Likt förra året så präglades detta år av den svaga bygg- och kontorsmarknaden. Under året gjordes mycket gott arbete med prioriteringar och omstruktureringar för att möta marknaden på ett hållbart sätt, men utmaningarna kring ekonomin präglade projekten vilket skapade utmaningar i att kunna prioritera exempelvis rum för människor och grönska.

Projekten upplevde också en otydlig styrning mot minskad klimatpåverkan. Både Huddinge kommun och Fabege har tydliga minskningsmål, men det finns en otydlighet kring hur detta ska omsättas i projekten, vilket är riskfyllt under ett år där så mycket strukturerande arbete skett.

### Behov och inriktning framåt

- Tydlig målsättning och systematiskt arbetssätt för minskad klimatpåverkan
- Analys av nya förutsättningar efter stora infrastrukturbesked och känslighetsanalys
- Hålla i helhetssyn och attraktivitet vid utveckling av mindre områden under längre tid
- Arbete med att hitta fördröjningsytor och avledning av skyfall
- Skapa hållbara alternativa lösningar för logistik och parkering
- Fokus på att skapa attraktivitet för etableringar och näringsliv på kort och lång sikt

Hållbarhetsarbetet i Flemingsbergsdalen behöver under 2026 prioritera att få till och implementera tydliga målsättningar för minskningen av klimatpåverkan och ett systematiskt arbetssätt för detta. Goda förutsättningar finns: med klimatberäkningen av den övergripande systemhandlingen får projektet ett nolläge att utgå från, och en kommunal handlingsplan ska tas fram för att minska klimatpåverkan från samhällsbyggnad generellt vilket ger en stabil grund i organisationen.

I och med de positiva beskederna under 2025 om infrastruktursatsningar, de fortskridande processerna för Tvärförbindelse Södertörn och Trafikplats Högsolan, de delvis förändrade förutsättningarna för Flemingsbro och marknadsförutsättningarna finns behov av att analysera vad detta samlat betyder för Flemingsbergsdalen samt ur hållbarhetsperspektiv. Förutsättningarna som vi känner dem idag innebär ganska stora förändringar i stråk, sammankoppling mellan områden men även i minskad klimatpåverkan gentemot vision och tidigare planer. Kan vi hitta nya lösningar med mer måluppfyllelse utifrån dessa förutsättningar?

Den eventuella lägre utvecklingstakten för utvecklingen och strategin att arbeta med mindre etapper för att få till en genomförbar utveckling innebär ett behov av att värna helheten och förtydliga förutsättningarna för varje projekt. Detta kräver ett systematiskt och dokumenterat arbetssätt för att hålla över tid. Den långa tidplanen kräver också sannolikt att satsningar på allmän plats och infrastruktur behöver tidigareläggas för att miljön behöver fungera i mindre delar under längre tid utan helheten.

Framåt behöver skyfallsfrågan fortsatt hanteras – framför allt genom att hitta fördröjningsytor och lösningar för avledning av vatten. Detta är viktigt att få till för att klara lämplighetsprövning av Länsstyrelsen, och behöver bevakas i planering av utbyggnadsordning samt utformning av planer att gå vidare med.

Det finns ett behov av att arbeta med lösningar för logistik och parkering på ett samlat och hållbart sätt över tid. Detta blir ett viktigt arbete för att skapa hållbar mobilitet utifrån delvis nya förutsättningar, under den långa utbyggnadstiden, och en del i de större frågorna om hur vi på bästa sätt balanserar dagens bil- och logistikbehov mot den framtida utvecklingens hållbara mobilitet.

Det behövs ett ännu tydligare fokus på att attrahera näringsliv att etablera sig i Flemingsbergsdalen. Innovativa lösningar behöver blandas med fortsatta satsningar på kommunikation, platsutveckling och infrastruktur. En viktig aspekt i detta är att signalera kommunal tilltro på utvecklingen, likt årets satsningar på allmän plats.

I uppföljningen lyfts även att processen för integreringen av hållbarhet behöver fortsätta utvecklas för att fungera väl över tid och i tider med minskad intensitet i arbetet, tydligare avgränsa projektens målsättningar samt fira vinster och gott arbete. Man lyfter också att hållbarhetsprogrammet efter fem år nu behöver uppdateras, bland annat med tydligare styrning för minskad klimatpåverkan.

#### Sammanfattning av måluppfyllnaden för hållbarhetsprogrammets mål i år:

Mål	Måluppfyllelse (mycket god, god, viss, risk för motverkande)	Analys gehör
1: En inbjudande och lockande stadsmiljö som knyter samman och skapar gemenskap	<b>God måluppfyllelse.</b> Under 2025 har mycket positivt skett kopplat till målet: stora satsningar på prioriterade stråk, destinationsutveckling, färdigställandet av park och torg vid Centralmarken och inte minst finansiering för sammankopplande infrastruktur med Spårväg syd och nedsänkning av väg 226. Årets tydliggöranden och glidning mot färre och mindre kopplingar över spåren är till stor del utanför projektets rådighet, men behöver fokus framåt.	<b>86 %</b> anser att frågan får gehör (71 % förra året)
2. Här skapas grönskande rum med plats för spontanitet och lugn, samt nytta för naturen	<b>God måluppfyllelse.</b> Under 2025 har vatten varit fortsatt prioriterat i arbetet, både genom fortsatta skyfallsutredningar och genom samverkan med SVOA för dagvattendamm i Flemingsbergs våtmark. Grönskans roll i planeringen har enligt några respondenter fått ta baksätet i förhållande till vattenplanering, men flera goda projektexempel har under året tagit form både gällande process (exvis Systemhandlingen) och resultat (Separatörn 1).	<b>77 %</b> anser att frågan får gehör (67 % förra året)
3: Flemingsbergsdalen är en modig stadsdel där vi	<b>Risk för motverkande av måluppfyllelse.</b> Under 2025 har utvecklingens klimatpåverkan diskuterats och konkretiserats på ett mer fokuserat sätt än tidigare, både på övergripande nivå och i delprojekten. Integreringen skulle	<b>33 %</b> anser att frågan får gehör (24 % förra året)

vågar gå före för klimatets skull	dock behöva gå snabbare så att minskad klimatpåverkan blir en viktig del i de vägval som görs i bland annat de projekt som pågår.	
4: Här rör du dig enkelt, fritt och prioriterat när du går, cyklar eller åker kollektivt	<b>God måloppfyllelse.</b> Under 2025 har många frågor kring mobilitet konkretiserats i och med färdigställandet av systemhandlingen, skissarbetet med bytespunkten och finansieringsarbetet med nedsänkning av väg 226. De prioriterade stråken har bidragit med förbättringar för gående och säkrare skolväg längs Regulatorvägen. Det största som skett under året är kopplat till detta mål är dock finansieringen av Spårväg syd och att nedsänkningen av väg 226 kommit med i förslag till ny länsplan. Det som gör att graderingen inte blir full pott är de utmaningar kring mobilitetshus och citylogistik som tydliggjorts men ännu inte hanterats.	<b>92 %</b> anser att frågan får gehör (47 % förra året)
5: En självklar etableringsort för ett internationellt hållbart näringsliv som lyfter det lokala	<b>Risk för motverkande av måloppfyllelse.</b> Den största höjdpunkten för året är att Alfa-Laval och K-märkt flyttat in i sina färdiga lokaler. Platsutvecklingsinsatser på Flemingsbergövergripande nivå har fortsatt och inom Flemingsbergsdalen har arbetet fått tydligare fart under året vilket ger effekter även för platsens varumärke mot både lokalt och annat företagande. Dock har lågkonjunkturen präglat året och utmaningarna från 2024 kring platsens attraktivitet för näringslivet kvarstår.	<b>43 %</b> anser att frågan får gehör (18 % förra året)

## Mål 1: En inbjudande och lockande stadsmiljö som knyter samman och skapar gemenskap

### Övergripande åtgärder inom målet:

- Skapa en funktionsblandad stadsdel
- Skapa ett socialt blandat bostadsutbud
- Koppla samman med omkringliggande stadsdelar
- Underlätta ett hållbart vardagsliv
- Maximera sol på sociala ytor
- Prioritera kultur som skapar möten
- Skapa goda skolmiljöer
- Skapa mötesplatser för olika grupper
- Skapa tåliga rum
- Inkludera ungdomar, boende och verksamma i området
- Skapa människocentrerade rum
- Ta fram en övergripande strategi för platsvarumärke, kommunikation och åtgärder under utbyggnadstiden

### Måloppfyllnad 2024:

**God måloppfyllelse.** Under 2025 har mycket positivt skett kopplat till målet: stora satsningar på prioriterade stråk, destinationsutveckling, färdigställandet av park och torg vid Centralmarken och inte minst finansiering för sammankopplande infrastruktur med Spårväg syd och nedsänkning av väg 226. Årets tydliggöranden och glidning mot färre och mindre kopplingar över spåren är till stor del utanför projektets rådighet, men behöver fokus framåt.

**Gehör för frågorna:** Enkäten visar att **86 %** av nyckelpersonerna anser att målet får gehör<sup>1</sup>, en ökning från 71 % förra året och 60 % året innan det. Målet har fått stort genomslag genom platsutvecklingsåtgärder som genomförts under året, och upplevs också varit tunga i vågskålen i projekt med svåra prioriteringar om mark och ekonomi såsom Bytespunkt Flemingsberg.

**Arbete under året:** Viktigt för detta mål, men mer utförligt beskrivet under mål 3, är att finansieringen av Spårväg syd landades under året, samt att nedsänkning av väg 226 kom med i förslag till ny länsplan.

Prioriterade stråk och platser har gjorts mer trygga och attraktiva: gångstråk från pendel till Engelska skolan har fått ny belysning, korsningen Regulatorvägen/ Kvarnängsvägen har fått belysning, sittplatser, mötesplats, anslagstavla, grönska. Korsningen Regulatorvägen/Elektronvägen har fått gångväg, belysning, sittplatser och växtlighet. Regulatorbron har fräschats upp och fått säsongsbelysning och ny konst för att skapa en tryggare miljö vid pendeltågstationen, men effektbelysning är ännu inte installerad. I Visättraslänten har tillgängligheten förbättrats med trappa och belysning för att skapa en säkrare och tryggare väg. Under hösten ansökte och fick kommunen

<sup>1</sup> "Ja, absolut", eller "Ja, till viss del"



medfinansiering från Region Stockholm för att göra Bytespunkten attraktiv i väntan på den större utvecklingen.

Parken och torget vid Centralmarken har också invigts under året vilket skapar sociala värden både för arbetande, besökare och förbipasserande. Och i huset har nu också K-märkt flyttat in vilket ger en ny restaurang och mötesplats för området.

Regulatorfabriken har etablerats ytterligare under året som kulturellt nav med event, föreläsningar och kreativa företag. Exempelvis har Blockparty återigen arrangerats med musik och uppträdanden och man har arrangerat vårutställning, vårmärnad, workshop i kreativt skrivande och scenisk gestaltning, julmärnad med mera. Det blev också under året klart att Kultopia, ett avgiftsfritt kulturhus för unga, under 2026 ska flytta in i Flemingsbergsdalen, granne med Operan Dramaten. Verksamheter som detta är mycket viktiga i etablerandet av Flemingsbergsdalen som en mötesplats för olika grupper med en kultur som skapar möten.

I flera av årets processer har ekonomins realitet gjort att platser för människor och sammankoppling mellan stadsdelar prioriterats ned. I arbetet med nedsänkning av väg 226 har ett förslag arbetats fram som inte innebär en överdäckad väg, en viktig ändring för att projektet inte ska utgå som del i länsplan (dock innebär förslaget att en överdäckning inte är omöjliggjord i efterhand). För Bytespunkt Flemingsberg har en skissutredning genomförts för att se hur platsen skulle kunna utvecklas med nu rådande förutsättningar för nedsänkning och utan överdäckning. Även om platsens omfattning minskas betydligt visar den tydligt att det är möjligt att på platsen uppnå god måluppfyllelse för en attraktiv stadsmiljö och ett sammanlänkat Flemingsberg på sikt. Den tänkta GC-bron över spåren samt Flemingsbro ingår inte i det objekt som är kandidat till länsplanen och det finns inte någon vidare bearbetning kring hur de ”bättre och fler kopplingar” som ska tillskapas genom målbilden ska kunna genomföras. Det finns många beroenden mellan kopplingarna och hur den övergripande infrastrukturen kommer att utformas, och där är mycket idag ovisst. De sammantagna effekterna av detta behöver analyseras, men tydligt är att visionerna från planprogram och hållbarhetsprogram om sammankoppling över väg och spår nu är betydligt svagare.

**Framåt** behöver man titta på hur denna sammankoppling över spår och mot Grantorp kan fås till genom andra eller potentiella framtida lösningar.

En viktig systemfråga som kvarstår är en samlad skolplanering tillsammans med Visättra och Björnkulla. Det handlar om att se över skolplaneringen i området så att den både täcker behov som uppkommer över tid, dels planeras på ett sätt som möjliggör goda skolmiljöer (platser med lite buller, goda grannar och attraktiva skolvägar). Tidplanen för detta är dock inte brådskande med tanke på marknad och utbyggnadstakt i dagsläget.

**Uppföljningsmått:** På övergripande nivå finns potential för god framtida uppfyllnad av alla målets uppföljningsmått. De mått som är relevanta på strukturell nivå uppfylls alla i systemhandlingen. I antagna planer finns dock utmaningar med mått för funktionsblandning, entrétäthet, konst, sol på sociala ytor samt aktiva bottenvåningar.

### Höjdpunkter

- Platsutveckling av prioriterade stråk och platser, nytt torg och park samt ny restaurang (K-märkt)
- Destinationsutveckling med Regulatorfabriken
- Klart att Kultopia flyttar in i Flemingsbergsdalen 2026
- Finansiering klar för Spårväg syd och nedsänkning av väg 226 med i förslag till länsplan

### Utmaningar och behov framåt

- Hitta lösningar för utmaningar sammankoppling över väg och järnväg
- Behov av ett samlat grepp om skolplanering för området

## Mål 2: Här skapas grönskande rum med plats för spontanitet och lugn, samt nytta för naturen

### Övergripande åtgärder inom målet:

- Minimera påverkan på naturvärden
- Skapa grönskande rum för människan
- Skapa grönytor och biologisk mångfald
- Säkerställ goda kopplingar till omkringliggande naturområden och en sammanhållen grön- och blåstruktur
- Låt naturen göra jobbet
- Motverka risker vid skyfall
- Resurshåll med dricksvatten
- Upprätthåll höga reningsambitioner
- Använd dagvatten som resurs för rekreation och biologisk mångfald

### Måluppfyllnad 2025:

**God måluppfyllnad.** Under 2025 har vatten varit fortsatt prioriterat i arbetet, både genom fortsatta skyfallsutredningar och genom samverkan med SVOA för dagvattendamm i Flemingsbergs våtmark. Grönskans roll i planeringen har enligt några respondenter fått ta baksätet i förhållande till vattenplanering, men flera goda projektexempel har under året tagit form både gällande process (exvis Systemhandlingen) och resultat (Separatören 1).

**Gehör för frågorna:** Enkäten visar att **77 %** anser att målet får gehör<sup>2</sup> när de lyfter utmaningar och möjligheter kopplat till målområdet, vilket även det är en stor höjning från föregående år (67 %). Som exempel på målets prioritering lyfter exempelvis en respondent att uppfyllandet av MKN och skyfallsflöden har vägt in tungt för att hitta lösningar och i flera fall varit dimensionerande. Det har också blivit tydligt i systemhandlingsarbetet hur mätbara mål för detta mål hjälpt frågorna att stå sig i konkurrensen med teknik och ekonomi.

**Arbete under året:** Flera gröna platser har realiserats: Parken vid Centralmarken har byggts ut under året med skyfallshantering inkluderat, insekts- och fågelhotell har byggts, diagonalkoppling i parkmiljön bakom byggnaden har utvecklats. En trädinventering har genomförts vid Tingsrätten.

Den övergripande systemhandlingen har ett tydliggörande av prioritering av träd och planteringsytor för att skapa grönskande rum för människor, vilket har gjort att man skapat plats för så mycket träd och planteringsytor som möjligt trots konflikt med ledningar, där lösningar för ledningar fått hittas för att möjliggöra detta.

Stort arbete kring skyfall har genomförts genom övergripande systemhandling. Dels ett arbete med en uppdatering av kommunens skyfallsmodellering med aktuella data från Trafikverkets anläggningar, dels scenarioanalyser i systemhandlingen. Den senare analysen visade att inget av scenarierna är helt tillfredsställande, utan visar alla omfattande översvämning utmed såväl nya Kvarnängsvägen som Regulatorvägen med risk för människoliv och begränsad framkomlighet för räddningstjänsten. Trots detta är det ett bättre resultat än tidigare väntat och med hjälp av nya fördröjningsytor och avledning av vatten ser man att en bra hantering av skyfall kan uppnås. Vilket betyder att arbetet med att hitta fördröjningsytor fortsätter. Ett annat konkret exempel på prioritering av dessa frågor från systemhandlingen är hur dimensionering av grönyta för att hantera dagvatten och skyfall styrt antalet angöringsfickor.

Gällande dagvatten har kommunen samarbetat med SVOA för att kunna få till en dagvattendamm i Flemingsbergs våtmark, och arbetar vidare med kravnivå och tvåstegsrening för att klara miljökvalitetsnormerna. Det har skett flera framsteg under året såsom förtydligande om vilka ytor och kapacitet som finns för steg 1-rening idag och att förprojekteringen av damm för steg 2-reningen nu är färdig. Arbetet har visat att vi bör ha tillräcklig kapacitet för steg 1-rening och att dammen är möjlig att genomföra i våtmarksområdet.

Guiden för ekosystemtjänster som togs fram under förra året implementeras nu i projekten, där dock vissa respondenter fortfarande ser att det är svårt att konkretisera frågorna i respektive projekt utifrån projektens begränsade storlek (nu och framåt).

**Framåt:** Framåt behöver skyfallsfrågan fortsatt hanteras – framför allt genom att hitta fördröjningsytor och lösningar för avledning av vatten. Detta är viktigt att få till för att klara

<sup>2</sup> "Ja, absolut", eller "Ja, till viss del"

lämplighetsprövning av Länsstyrelsen, och behöver bevakas i planering av utbyggnadsordning samt utformning av planer att gå vidare med.

Det behövs också en tydlig strategi för hur grönfrågor hanteras i detaljplaner. Olika sätt har provats i olika projekt och den tydliga uppföljningsbarheten med bland annat krontäckningsgrad i Systemhandlingen uppskattades av många. Kan måtten därifrån lyftas till övergripande nivå eller ska en etablerad metod som grönytefaktor användas? Flera principlösningar kopplat till grönska på allmän plats kommer att behöva konkretiseras i Regulatorvägen etapp 1 vilket kommer att få effekter på kommande planer och därför bör hanteras smart.

**Uppföljningsmått:** På övergripande nivå finns potential för god framtida uppfyllnad av alla målets uppföljningsmått. I antagna detaljplaner uppfylls de flesta av måtten, men det har funnits svårigheter att möjliggöra för tillräckligt mycket grönyta per total kvartersyta samt bevarande av skyddsvärda träd. I systemhandlingsprojekteringen har god nivå av grönska (30 % krontäckningsgrad) uppnåtts, med hjälp av ansträngningar. Tillsammans med svårigheter att få till tillräcklig grönyta i detaljplaner gör detta att det är viktigt att slå vakt om grönytans utbredning och kvaliteter i kommande planer och projektering, både i den lilla skalan och som procentandel av den totala ytan.

### Höjdpunkter

- Konkreta prioriteringar av grönska samt systematiskt arbetssätt i systemhandling
- Fortsatta utredningar kring skyfall
- Samverkan med SVOA om dagvattendamm
- Färdigställande av ny park

### Utmaningar och behov framåt

- Fortsatt arbete med att hitta fördröjningsytor och avledning av skyfallsvatten
- Systematiskt sätt att arbeta med gröna frågor i detaljplanearbetet
- Principlösningar för grönska på allmän plats och gator behöver hanteras smart i Regulatorvägen etapp 1

## Mål 3: Flemingsbergsdalen är en modig stadsdel där vi vågar gå före för klimatets skull

- Maximera förnybar energiförsörjning
- Minska energi- och effektbehovet
- Testa innovativa klimatlösningar
- Använd hållbara material och produkter

#### *Måluppfyllnad 2025:*

**Risk för motverkande av måluppfyllelse.** Under 2025 har utvecklingens klimatpåverkan diskuterats och konkretiserat på ett mer fokuserat sätt än tidigare, både på övergripande nivå och i delprojekten. Integreringen skulle dock behöva gå snabbare så att minskad klimatpåverkan blir en viktig del i de vägval som görs i bland annat de projekt som pågår.

**Gehör för frågorna:** I enkäten svarar enbart **33 %** att målet ”Ja, till viss del” får gehör<sup>3</sup>, vilket är en viss ökning sedan förra året (24%), men ändå en väldigt låg siffra. 42 % har ingen uppfattning. Frågan uppfattas som svår till följd av låg kunskapsnivå och ovisshet om hur krav kan ställas på ett bra sätt.

**Arbete under året:** Så vad har då skett i projektet med koppling till målet? Ett fortsatt aktivt arbete har skett med SFAB om systemlösning för fjärrkyla. Plats har hittats och SFAB har fått positivt planbesked för temporär anläggning.

En känslighetsanalys genomfördes under året i samarbete mellan Fabege och kommunen kring vad som skulle ske om exploateringsgraden minskar i projektet. En analys av klimatpåverkan vid minskad exploateringsgrad gjordes som en del i analysen, där man konstaterade att klimatpåverkan skulle minska totalt, men öka per nytta (exempelvis per BTA eller per person). Behovet av tydligare klimatmål och strukturerat arbete för minskad klimatpåverkan i samhällsbyggnad har under året lyfts

---

<sup>3</sup> ”Ja, absolut”, eller ”Ja, till viss del”

till såväl kommunens styrgrupp som dess politik och förarbetet för att skapa ett sådant arbetssätt i Flemingsbergsdalen har fortskridit även om takten varit långsam.

**Framåt:** Under 2026 behöver tydliggörandet av övergripande klimatmål och -klimatbudget för området prioriteras för att kunna bryta ner ansvaret på olika delprojekt och aktörer. Det finns även ett behov av att inspirera och utbilda kring frågorna, samt ett behov av att få tydliga projekt- och lösningsexempel för hur klimat- och innovationsfrågor kan hanteras. Kommunen kommer nu centralt att ta fram en handlingsplan för att minska klimatpåverkan från samhällsbyggnad, vilket kommer att kunna bidra väsentligt till arbetet i Flemingsbergsdalen och där vårt arbete och erfarenheter hittills kan utgöra värdefull input.

I arbetet med fjärrkyla behöver på sikt plats för en koppling över/under spåren hittas för att skapa sammankoppling i systemet och därmed klimatvinster.

**Uppföljningsmått:** I antagna detaljplaner uppnås de flesta mått, exempelvis kring certifiering, energiförbrukning, och klimatdeklaration. Men för att skapa en mer stringent uppföljning av klimatpåverkan behöver uppföljningsmått uppdateras, vilket planeras under 2025.

### Höjdpunkter

- Klimatberäkning systemhandling allmän plats på gång, blir underlag för entreprenad och ny beräkning i Regulatorvägen etapp 1
- Positivt planbesked för en fjärrkyleanläggning för att möjliggöra en systemlösning.
- Lyft frågan om klimat till politik och styrgrupp Huddinge kommun

### Utmaningar och behov framåt

- Tydliggjorda mätbara klimatmål samt ökad kompetensutveckling kring klimat
- Sammankoppling i fjärrkylanät

## Mål 4: Här rör du dig enkelt, fritt och prioriterat när du går, cyklar eller åker kollektivt

- Prioritera gång, cykel och kollektivtrafik
- Skapa närhet till vardagens målpunkter
- Underlätta hållbara mobilitetslösningar
- Skapa flexibla parkeringsanläggningar
- Skapa säkra skolvägar
- Skapa tillgänglig citylogistik
- Skapa god luftkvalitet
- Skapa god ljudmiljö

#### Måluppfyllnad 2025:

**God måluppfyllelse.** Under 2025 har många frågor kring mobilitet konkretiserats i och med färdigställandet av systemhandlingen, skissarbetet med bytespunkten och finansieringsarbetet med nedsänkning av väg 226. De prioriterade stråken har bidragit med förbättringar för gående och säkrare skolväg längs Regulatorvägen. Det största som skett under året är kopplat till detta mål är dock finansieringen av Spårväg syd och att nedsänkningen av väg 226 kommit med i länsplanen. Det som gör att graderingen inte blir full pott är de utmaningar kring mobilitetshus och citylogistik som tydliggjorts men ännu inte hanterats.

**Gehör för frågorna:** I enkäten svarar 92 % att de får gehör<sup>4</sup> när de lyfter utmaningar och möjligheter kopplat till målområdet, vilket är en kraftig ökning från föregående år (47 %). Flera respondenter menar att utgångsläget i deras projekt är att prioritera gång, cykel och kollektivtrafik och ger konkreta exempel som systemhandlingens prioriteringsdiskussioner och val av platsutvecklingsåtgärder. Några lyfter dock hur dessa frågor i prioriteringarna kommer i konflikt med andra hållbarhetsfrågor (tex plats för grönska och dagvattenanläggningar).

**Arbete under året:** Det största som skedde under året är att finansieringen av Spårväg syd blev klar och att nedsänkningen av väg 226 kommit med i förslag till länsplanen. Spårväg syd, ger när den kommit på plats, stora positiva effekter på det hållbara resandet och gör Flemingsbergsdalen till en ännu mer central nod i Stockholmsregionen. Att förbereda för en spårväg i stadsmiljö kommer med

<sup>4</sup> "Ja, absolut", eller "Ja, till viss del"



utmaningar och prioriteringar, men i systemhandlingsarbetet har denna komplexa fråga nu konkreta svar i konkreta lösningar och mått vilket är ett stort steg framåt.

Att nedsänkningen av väg 226 kommit med i förslag till länsplanen är en stor vinst för området och mobiliteten framgent. Genom den framtida nedsänkningen mildras barriäreffekten med den stora vägen och gående, cyklister och kollektivtrafik kan enklare korsa över spår och väg. Arbete och prioriteringarna har dock varit hårda och lösningen som regionen och kommunen landade i innebär bland annat att vägen går i öppet tråg. Lösningen omöjliggör dock inte förbättringar framåt.

Flera större vägval har tagits i systemhandlingsarbetet. Det tydliga målet att prioritera gång-, cykel och kollektivtrafik har betytt att bilen fått ta ett steg tillbaka genom exempelvis lösningar som stopphållplatser för bussar (där bilarna behöver vänta) för att möjliggöra bättre lösningar för gång- och cykel utan ett breddat gaturum. Ett annat vägval som gjorts har varit att separera gångstråk från cykelstråk med en möbleringszon, och att särskilja beläggningen på de båda stråktyperna, för att minska konflikter mellan gående och cyklister.

Likt beskrivet under mål 1 gjordes stora satsningar på gåendes villkor i stadsdelen under året i och med arbetet med prioriterade stråk och platser samt trappa i Visättraslätten. Den godkända ansökan till Region Stockholm om insatser i väntan på Bytespunkten var också en höjdpunkt under året som ger goda förutsättningar för framför allt gåendes villkor framåt. I DP Södertörns tingsrätt har man även arbetat med lägre parkeringstal enligt Mobilitets- och parkeringsstrategin för Flemingsberg.

**Framåt:** Under 2026 och framåt finns ett behov av att arbeta med lösningar för logistik och parkering på ett samlat och hållbart sätt över tid. Är mobilitetshus genomförbara? Hur kan infartsparkeringar avvecklas över tid? Detta blir ett viktigt arbete för att skapa hållbar mobilitet under den långa utbyggnadstiden, och en del i de större frågorna om hur vi på bästa sätt balanserar dagens bil- och logistikbehov mot den framtida utvecklingens hållbara mobilitet.

Kopplat till denna större fråga finns ett behov av att ännu bättre kommunicera de tydliga förutsättningar som finns kopplat till hållbar mobilitet, där utvecklingen med dess exploateringsgrad bygger på ett minimalt bilanvändande hos boende och verksamma.

**Uppföljningsmått:** På övergripande nivå finns potential för god uppfyllnad för flera av målets uppföljningsmått, såsom närhet till kollektivtrafik och park. I systemhandlingen har en analys gjorts som visar att max 400 meter till hållplats uppnås genom placeringen av hållplatser. Dock är flera av måtten idag svåra att följa upp då flera vägval återstår såsom placering av service och skolor. I antagna detaljplaner uppnås närhet till hållplats samt nivåer för partikelhalt (i Centralmarken), övriga mått är i dagsläget inte redovisade eller möjliga att beräkna.

### Höjdpunkter

- Stora steg mot ny infrastruktur: finansiering klar för Spårväg syd, nedsänkning av väg 226 och bytespunkt med i förslag till länsplan.
- Arbete med prioriterade platser och stråk
- Godkänd medfinansieringsansökan till Regionen för insatser i väntan på Bytespunkten
- Lösningar med god måluppfyllelse i komplexa mobilitetsfrågor i systemhandlingen

### Utmaningar och behov framåt

- Skapa hållbara alternativa lösningar för logistik och parkering
- Tydlig kommunikation och prioritering mellan dagens och framtidens mobilitetsbehov

## Mål 5: En självklar etableringsort för ett internationellt hållbart näringsliv som lyfter det lokala

- Främja innovation och nytänkande
- Skapa samverkan, samlokalisering och sammanhållning
- Från en regional kärna till en internationell stjärna
- Stärk och inkludera lokal handlingskraft

### *Måluppfyllnad 2025:*

**Risk för motverkande av måluppfyllelse.** Den största höjdpunkten för året är att Alfa-Laval och K-märkt flyttat in i sina färdiga lokaler. Platsutvecklingsinsatser på Flemingsbergövergripande nivå har fortsatt och inom Flemingsbergsdalen har arbetet fått tydligare fart under året vilket ger effekter även för platsens varumärke mot både lokalt och annat företagande. Dock har lågkonjunkturen präglat året och utmaningarna från 2024 kring platsens attraktivitet för näringslivet kvarstår.

**Gehör för frågorna:** I enkätsvaren lyfter enbart 43 % av att de känner att de får gehör<sup>5</sup> när de lyfter utmaningar och möjligheter kopplat till målområdet, vilket är en mycket stor minskning från föregående år (18 %). 43 % säger att de inte har någon uppfattning om huruvida målet får gehör. En analys som projektledare för hållbarhet gör är att frågorna under året inte hanterats på ett integrerat sätt utan lätt tappas bort i den detaljeringsgrad som finns i de aktiva delprojekten.

**Arbete under året:** Under året har Alfa Laval och restaurangen K-märkt har flyttat in i stadsdelen, vilket markerar en stor milsten med både en internationell och hållbar näringslivsaktör på plats och en ny målpunkt i området. Byggnaden invigdes i november och är också nominerat till MIPIM awards inom två kategorier.

Likt beskrivet under mål 1 har platsutvecklingsarbetet i dalen fått skjuts under året, mycket i och med den tydliga fysiska platsen Regulatorfabriken med marknader och föredrag, men även genom initiativ som Unga på Operan och självklart Block party. Insatser som dessa är mycket viktiga för platsens etablering och attraktivitet för både nuvarande och framtida boende och verksamma.

Det har under året fokuserats på arbete kopplat till etablering på arbetsmarknaden, innovation och nyföretagande. Det har bland annat varit stort fokus i etableringskontoret hos Flemingsberg science, Fabege sponsrar Talangakademin och i hållbarhetsplanen för Södertörns tingsrätt har man lagt in mål om att lokal arbetskraft ska delta i genomförandet. Under året startades ett spelkluster ”Press Start Game Hub” och man har även arbetat med ett ERUF-projekt för Life Science Cluster Flemingsberg. I BID Flemingsberg jobbar man vidare med lokal samverkan.

En kommunikationsstrategi för Flemingsbergsdalen blev klar i början av 2025. Fokus i strategin ligger på stadsutvecklingen och visar praktiskt på hur kommunikationen kan ske under tre skeden: före, under och efter stadsutvecklingen/ett projekt. Det har även skett mycket kommunikativt arbete för Flemingsberg i stort, och finns en upplevelse av att synligheten ökat under året i och med exempelvis en ökad användning av Flemingsberg.se och Alfa Laval inflyttning som genererade mycket synlighet. Det pågår ett arbete för Flemingsberg i stort med att ta fram en aktörsneutral kommunikation för att lyfta Flemingsberg.

Under året genomfördes även en känslighetsanalys för att undersöka vilka effekterna skulle kunna bli av en lägre exploateringsgrad för området. Analysen kom fram till att visionen om en levande regional kärna och ett arbetsplatskluster på den södra sidan av Stockholm fortfarande kan uppnås och att ett attraktivt stadsliv fortfarande har förutsättningar att etableras. Dock såg man i analysen hur ekonomin och affären för etablering påverkas negativt eftersom kostnaderna inte minskar i takt med den minskade etableringsgraden. En tydlig och pålitlig vision samt en affär som går ihop är båda viktiga för att kunna locka näringsliv till platsen, vilket gör ekonomin till en prioriterad fråga framåt. Kommunen har, för att hantera detta, under året svängt om sin skedesplan till att fokusera på mindre etapper med lägre komplexitet för att få fram genomförbara projekt och skapa momentum.

<sup>5</sup> ”Ja, absolut”, eller ”Ja, till viss del”

Kommunen har under året slutfört arbetet med tydliggörande av gestaltning för byggd miljö. Arbetet syftar till att tydliggöra vilka bärande gestaltningskaraktärer kommunen ser framför sig för den byggda miljön på olika platser i området. Arbetet skapar en tydlig riktning i linje med hållbarhetsprogrammets mål och kan utgöra gott underlag för både dialoger med potentiellt näringsliv och konkretiseringar i pågående detaljplaner. Genom att framåt kommunicera kring detta och även lyssna in näringslivets insikter, önskemål och behov för etablering kan det bli en väg till ett gemensamt språk och bild av platsen i framtiden.

**Framåt:** Framåt behövs ett tydligt fokus på att attrahera näringsliv att etablera sig i Flemingsbergsdalen. Innovativa lösningar behöver blandas med fortsatta satsningar på kommunikation, platsutveckling och infrastruktur. En viktig aspekt i detta är att signalera kommunal tilltro till utvecklingen genom fortsatta investeringar och planering för fortsatt byggande. En respondent uttrycker sig så här: ”Kommunen måste våga satsa på ett eget projekt (byggnad, verksamhet). Även ett litet skulle göra skillnad.” Det skulle också behöva tydliggöras konkreta lösningar på hur vi kan inkludera lokal handlings- och arbetskraft genom bygg-, och anläggningsprojekt.

**Uppföljningsmått:** Arbetet med relationsskapande för att få till etableringar och lokal handlingskraft är det uppföljningsmått som har högst potential att uppfyllas. Det behövs dock en tydligare och mer konkret satsning kring hur innovation ska möjliggöras genom etableringarna och hur utvecklingen i Flemingsbergsdalen ska kunna leda till en minskad andel personer med försörjningsstöd i Flemingsberg.

### Höjdpunkter

- Inflytt Alfa Laval och K-märkt
- Plats- och destinationsutveckling som skapar attraktivitet
- Ökad synlighet, ny kommunikationsstrategi för Flemingsbergsdalen
- Tydliggörande av gestaltning för byggd miljö

### Utmaningar och behov framåt

- Fokus på att bygga attraktivitet i Flemingsberg och Flemingsbergsdalen på kort och lång sikt
- Tydliga lösningar inkludering lokal handlings- och arbetskraft

## Projekt i Flemingsbergsdalen och deras arbete mot hållbarhet

Projekt	Bedömning av status för hållbarhet i process	Behov av fokus framåt
DP Del av Regulatorn 1 m.fl. (Norra tomten), Operan och Dramaten	Projektet är nu klart och formellt avslutat. Likt beskrivet i förra årets uppföljning finns många fina hållbarhetsresultat i projektet såsom Unga på Operan, höjd reningsgrad på dagvattnet, energieffektiv design som beräknas ge en energianvändning på 38 % under BBR-krav. Byggnadens CO2-utsläpp är beräknat till 411 kg CO2/kvm, vilket dock är bra utifrån byggnadens utformning med få kvm relativt byggnadsstorlek. BREEAM-certifiering Very good.	Dra lärdomar från detta projekt för att inspirera andra, fortsätta bjuda in området och dra nytta av hyresgästens kreativa kapital
DP Flemingsbergsdalen, del av Generatorn 2 mfl (Stadscentrum)	Planarbetet tillfälligt pausat med anledning av pågående omförhandling av markanvisning för Stadscentrum.	Kommersiellt och kulturellt innehåll Energilösningar Parkering Kopplingar till Grantorp och samspel med bytespunkt
DP Flemingsbergsdalen, Generatorn 3 (Rättscentrum)	Utkast till hållbarhetsmål och handlingsplan har tagits fram av projektgruppen i samarbete med byggaktören under hösten. Arbetet kommer att aktualiseras och formas ytterligare i början av 2026 i takt med att arbete inför samråd pågår.	Fokus på fortsatt implementering och stöd i arbetet med mål och handlingsplan.
Nytt polishus	Planstart beräknas till Q2 2026 efter avslutad upphandling av hyresvärd som Polismyndigheten genomför.	Projektledare för hållbarhet återkommer med prioriteringar för projektet
DP Flemingsbergsdalen, del av Visättra 1:1 (Centralmarken), Alfa Laval	Centralmarken med tillhörande lokalgata, torg och park är nu inflyttat och invigt. I vår ska eventuella kompletteringar i övergången till naturmarken uppåt	Fokus på uppföljning och lärdomar från projektets hållbarhetsarbete, bland annat kopplat till kompensationsåtgärder.

	längs Kvarnängsvägen samlas upp och sedan avslutas projektet.	Behov av att omkringliggande områden (särskilt utvecklingen av Regulatorvägen, stationen och närmiljön) utvecklas på ett sätt så att det snabbt blir attraktivt.
Övergripande systemhandling	Projektavslut pågår. Vi har fått slutleverans under hösten och projektet jobbar nu för att sy ihop de sista bitarna och avsluta projektet. Erfarenheter visar att det strukturerade hållbarhetsarbetet med mätbara mål var ett viktigt verktyg för att hålla i nivån på de gröna frågorna tillsammans med projektören och att uppnå de ambitioner som hade satts upp. Projektet har exempelvis uppnått en krontäckningsgrad på 30 % och 45% genomsläppliga ytor i möbleringszoner. En klimatberäkning på systemhandlingen genomförs nu som ett sista steg och sedan tidigare ingår ett separat PM kring klimatåtgärder i systemhandlingen som redogör för val som gjorts och åtgärder som bör vidtas i kommande detaljprojektering.	Fokus på att få klimatberäkning på systemhandling levererad och dra ytterligare lärdomar och summera projektet ur hållbarhetssynpunkt.
Bytespunkt Flemingsberg inkl nedsänkning väg 226	Arbete under året med skissuppgift för bytespunkten där en mindre handlingsplan i form av checklista arbetats med för hållbarhetsperspektiven. God måloppfyllelse. Länsplanen förväntas beslutas under hösten 2026. Projektet fortsätter under tiden att kratta för kommande steg och vårt långsiktiga mål bl.a. genom att ta fram en grov kostnadsuppskattning för vad en komplett bytespunkt (enligt målbild från skissuppgift) kan kosta. "I väntan på Bytespunkten": projektet ska genomföra åtgärder i den befintliga miljön för att öka trygghet, orienterbarhet, attraktivitet och tillgänglighet.	Viktigt att hitta genomförbara lösningar där bytespunkt och nedsänkning kommer till och samtidigt på bästa sätt möjliggör sociala stråk och rum samt minimal klimatpåverkan blir så liten som möjligt.
Övergripande arbete på strukturell nivå (samordningsgrupp, skedesplanering och systemlösningar)	Fortsatta utredningar kring skyfall. Känslighetsanalys för lägre exploateringsgrad. Arbete för att landa energisystem/ fjärrkylslösningar, men inga beslut har tagits. Samverkan med SVOA om dagvattendamm. En mötesserie har genomförts under året tillsammans med Svoa där målsättningen är att landa i ett för Flemingsbergsdalen övergripande samarbetsavtal	Tydlig målsättning och systematiskt arbetssätt för minskad klimatpåverkan Analys av nya förutsättningar efter stora infrastrukturbesked Hålla i helhetssyn och attraktivitet vid utveckling av mindre områden under längre tid Arbete med att hitta fördröjningsytor och avledning av skyfall Skapa lösningar för hållbar logistik och parkering Fokus på att skapa attraktivitet för näringsliv på kort och lång sikt
Prioriterade stråk och platser	Genomfört med gott resultat (färdigställt med undantag för effektbelysning under Regulatorbron). Hållbarhetsprojektledare och samordningsgrupp deltog med inspel för inriktning i början av process. Hållbarhetsresultat: Förbättrade skolvägar och ökad trygghet och trivsel för gående.	Dra lärdomar av arbete som kan vidareutvecklas i kommande investeringar i infrastruktur och allmän plats
Regulatorvägen etapp 1 (P01)	Projektets storlek och tidplan resulterade i att hållbarhetsprioriteringar togs fram istället för hållbarhetsmål. Dessa fungerar som en handlingsplan och stäms av löpande i projektgruppen och har även legat till grund för upphandling av projektören. Extra fokus läggs på klimatpåverkan och att testa att använda klimatberäkning för systemhandlingen som en utgångspunkt för utsläppsminskningar i detaljprojekteringen. Samråd för detaljplanen har genomförts under hösten och projekteringen är nu igång. Vi satsar på antagande och genomförandebeslut till sommaren.	Viktigt att se till att projektet bidrar till att entrén blir utformad på ett sätt som stödjer platsens dignitet, både på kort och lång sikt. Klimatberäkning och klimatåtgärder. Initiativ för att få till konst i projektet och att testa kommunens process för integrering av konst och medskapande. Bevaka gränsdragning mellan projektet och kommande stadscentrum med avseende på trädplantering i gaturummet.
Ny trappkoppling i Visättraslätten	Entreprenaden färdigställdes under december. Hållbarhetsresultat: Projektet har skapat stora hållbarhetsvärden genom permanentering av välanvänd men otillgänglig smitstig.	Dra lärdomar av arbete som kan vidareutvecklas i kommande investeringar i infrastruktur och allmän plats
Generatoren 2, Hörntomten	Planhandlingarna är färdigställda. Projektet pausat.	N/A

